ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ НАУКИ І ОСВІТИ

Р І Ш Е Н Н Я

До протоколу № 106
від 09 квітня 2019 року

Про проект Закону України
“Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації окремих положень законодавства Європейського Союзу у сфері інтелектуальної власності”
(реєстр. № 9385 від 10.12.2018),
поданий Кабінетом Міністрів України

Відповідно до пояснювальної записки метою законопроекту є “узгодження положень законодавства України у сфері охорони прав на винаходи, корисні моделі, промислові зразки і торговельні марки з правом Європейського Союзу, та імплементація відповідних положень Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їх державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію)”. Проект закону спрямований на “створення оптимальної, якісної та ефективної державної системи правової охорони інтелектуальної власності, здатної сформувати, реалізувати прозору публічну модель подолання існуючих викликів та ризиків і запропонувати дієві інструменти сфери інтелектуальної власності як стимули для розвитку споріднених економічних та суспільних чинників”.

Для досягнення поставленої мети законопроектом пропонується внести зміни до Господарського кодексу України, Цивільного кодексу України, Декрету Кабінету Міністрів України “Про державне мито”, Закону України “Про охорону прав на промислові зразки”, Закону України “Про охорону прав на знаки для товарів і послуг”, Закону України “Про охорону прав на винаходи і корисні моделі”.

Проектом Закону запропоновані , зокрема, наступні позитивні новації.

Щодо охорони прав на промислові зразки:

пропонується закріпити норми про можливість подання заявки в електронній формі, додаткові критерії охороноздатності, передбачено правову охорону незареєстрованих промислових зразків, пропонується закріпити строк чинності прав не більше 25 років (наразі 15), зміну виду охоронного документа з патенту на свідоцтво і можливість досудового скасування свідоцтва в Апеляційній палаті. Остання новела є одним із механізмів у боротьбі з "патентним тролінгом" - зловживанням недобросовісними особами правами на промислові зразки, які не є новими, і здебільшого має місце на митному кордоні. Для боротьби з цим негативним явищем, а також з метою його попередження в майбутньому законопроектом пропонується додатковий адміністративний спосіб анулювання реєстрації, так званий механізм "post-grand opposition", визнання недійсним свідоцтв на промислові зразки в Апеляційній палаті Мінекономрозвитку України.

Щодо охорони прав на знаки для товарів і послуг":

пропонується запровадити можливість подання заявки на реєстрацію торговельної марки в електронній формі, уточнити підстави для відмов реєстрації або визнання недійсною реєстрацію торговельної марки, реєстрацію колективної торгівельної марки і також уточнений порядок надання правової охорони за міжнародною реєстрацією за мадридською системою. Також пропонується посилити санкції за порушення прав на торговельні марки.

Щодо охорони прав на винаходи і корисні моделі:

пропонується розширити перелік об'єктів технологій, на які не поширюється правова охорона; уточнити порядок надання додаткової охорони прав на винаходи; передбачити можливість подання заявок в електронній формі, надати право будь-якій особі подати до закладу експертизи мотивоване заперечення проти заявки протягом шести місяців від дати публікації відомостей про заявку на винахід, розширити перелік прав та обов'язків суб'єктів прав на винаходи (корисні моделі), передбачити можливість визнання прав на винахід і корисну модель недійсними в адміністративному порядку ("post-grant opposition").

Запропоновані норми проекту Закону спрямовані на підвищення якості експертних досліджень щодо охороноздатності об'єктів інтелектуальної власності. А головне, що реалізація положень законопроекту в частині охорони прав на промислові зразки, торговельні марки, винаходи, корисні моделі дозволить суттєво запобігти зловживанням правами інтелектуальної власності та процесам створенням штучних монополій на ринку України для окремих бізнесів.

Міністерство охорони здоров'я України підтримує законопроект та зазначає, що його реалізація в частині відміни патентування нових форм раніше відомих лікарських засобів буде одним із суттєвих кроків щодо забезпечення доступу до лікування в Україні,

Державна фіскальна служба України підтримує законодавчі ініціативи спрямовані на максимальне унеможливлення вчинення шахрайських дій через

незаконне набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності та подальше їх використання при здійсненні зовнішньо-економічної діяльності.

Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності НАПрН України, висловлюючи зауваження та пропозиції до проекту Закону, вважає за необхідне його прийняття у першому читанні за основу.

Підтримує прийняття законопроекту, насамперед в частині відповідних змін до Закону України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі", широке коло громадських та благодійних організацій, які об'єднують пацієнтів України.

Зауваження та пропозиції до проекту Закону надали Європейська Бізнес Асоціація, Асоціація "Український клуб аграрного бізнесу", Фармацевтична фірма "Дарниця", Громадська спілка "Центр інновацій "Сходи в Майбутнє", Американська Торгівельна Палата в Україні.

Комітет з питань бюджету за підсумками розгляду проекту Закону № 9385 прийняв рішення, що законопроект не матиме впливу на показники бюджету.

У висновку Комітету з питань запобігання і протидії корупції зазначено, що "у проекті акта не виявлено корупціогенних факторів - проект акта відповідає вимогам антикорупційного законодавства".

Головне науково-експертне управління Верховної Ради України висловлює до змісту законопроекту низку зауважень та пропозицій та вважає за доцільне за результатами розгляду в першому читанні направити проект Закону на доопрацювання.

Комітет з питань науки і освіти відзначає, що переважна більшість положень проекту Закону дублює відповідні положення проектів законів України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення правової охорони інтелектуальної (промислової) власності" (реєстр. № 5699 від 23.01.2018 року) та "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення правової охорони винаходів та корисних моделей" (реєстр. № 7538 від 20.03.2018 року), які не були прийняті Верховною Радою України 04.09.2018 року, та проекту Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення рівня охорони і захисту прав інтелектуальної (промислової) власності та удосконалення державного управління сферою інтелектуальної власності" (реєстр. № 9088 від 17.09.2018).

Комітет вважає, що надані у експертних висновках зауваження і пропозиції до проекту Закону можуть бути враховані або частково враховані при підготовці законопроекту до другого читання.

Зокрема, можуть бути враховані деякі положення актів Європейського союзу, які набули чинності у січні-березні 2016 року та не увійшли до Угоди про асоціацію. Це стосується норм Директиви (ЄС) 2015/2436 Європейського Парламенту та Ради від 16 грудня 2015 року про зближення законодавства держав-членів стосовно торговельних марок (нова редакція) та Регламенту (ЄС) 2015/2424 Європейського парламенту і Ради від 16 грудня 2015 року про внесення змін до Регламенту Ради (ЄС) № 207/2009 про торговельні марки Спільноти та внесення змін до Регламенту (ЄС) № 2868/95 стосовно імплементації Регламенту Ради (ЄС) № 40/94 про торговельні марки Спільноти

та анулювання Регламенту Комісії (ЄС) № 2869/95. Те ж саме стосується і опрацювання коректності внесення змін до Цивільного кодексу України.

Потребують узгодження в процесі опрацювання законопроекту до другого читання норми щодо включення до переліку об'єктів, на які не поширюється правова охорона сортів рослин і порід тварин; біологічних в своїй основі процесів відтворення рослин та тварин, що не належать до небіологічних та мікробіологічних процесів, а також продукту таких процесів; хірургічних або терапевтичних способів лікування людини або тварини; способів діагностики організму людини або тварини тощо.

Зважаючи на вищезазначене, Комітет Верховної Ради України з питань науки і освіти, вирішив:

1. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації окремих положень законодавства Європейського Союзу у сфері інтелектуальної власності" (реєстр. № 9385 від 10.12.2018), поданий Кабінетом Міністрів України, за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу.

2. Співдоповідачам на пленарному засіданні Верховної Ради України з зазначеного питання визначити Першого заступника Голови Комітету Співаковського О.В.

Перший заступник
Голови Комітету **О.В. Співаковський**